

Het huwelijk van de keizer en de keizerin in je leven en loopbaan¹

Adriaan Hoogendijk

1 Wat we het liefste willen

Hoe zou het zijn als we er naar streven dat werk leuk is? Dat we er plezier aan beleven, er vitaal van worden, er uitdaging, opwinding, spanning, speelsheid en humor aan beleven, dat we er de dingen leren die nu juist aansluiten bij onze fascinaties.

Mensen hebben vaak het idee dat ze iets willen komen halen in een baan, en naarmate ze meer contact hebben met hun levensbestemming, diep van binnen, dan willen mensen ook iets komen brengen, want ieder mens draagt diep vanbinnen een heel eigen en unieke creatiebron met zich mee en daar wil men iets mee doen. Men wil dat concretiseren, in de wereld zetten, meemaken, beleven.

Zowel het creëren als het leren gaat veel beter, krijgt meer kwaliteit en wordt meer bijzonder wanneer ze vervuld zijn van authentieke verlangens. De persoonlijke creatiebron wordt dan aangeboord en hetgeen uit die bron opborrelt, kan worden geconcretiseerd in een loopbaan. Werk wordt een concrete realisatie van de missie. Zo wordt er vooral gewerkt van binnen naar buiten. Zo bezien kan ons werk dus het podium zijn voor het concretiseren van onze creatiebron.

2 De uitdaging van het leven

Leven is een buitengewoon ingewikkelde bezigheid. Want je draagt een creatiebron met je mee, die om concretisering vraagt, terwijl je niet altijd weet hoe dat te doen. Gedurende het leven krijg je mondjesmaat steeds meer contact met die creatiebron en kan je ook mondjesmaat steeds meer helderheid krijgen over de inhoud van je eigen creatiebron. Het is soms zoeken in het duister, tasten in het donker. Op goed geluk toch maar keuzes maken, want ondertussen moet de schoorsteen roken.

Hoe weet je nu of je de goede keuzes maakt in je leven? Hoeveel mensen slaan een bepaalde weg in, qua relatie(s) en qua carrière, en keren na vijf, tien of twintig jaar terug op hun schreden en blijken dan een heel andere weg in te (moeten) gaan? Keuzes ontstaan vaak uit gevoelens en emoties en we komen door het leven heen langzamerhand steeds meer in contact met diepere lagen van gevoelens. De onderliggende waarden van keuzecriteria zijn onderhevig aan veranderingen. Terwijl er toch voldoende helderheid nodig is om te kunnen kiezen. Die helderheid wil ik bieden door middel van de metaforen van de 'keizer' en de 'keizerin'.

3 De Keizer en de Keizerin als metafoor

Metaforen of archetypes, in ieder geval staan de 'keizer' en de 'keizerin' voor clusters van kwaliteiten in onszelf. Zowel mannen als vrouwen hebben zowel een keizer als een keizerin in zichzelf. Je zou het ook kunnen zien als het thema van je mannelijke kwaliteiten en je vrouwelijke kwaliteiten, maar wat mannelijk en vrouwelijk is, daar zijn verschillende beelden over en dat verschilt ook per cultuur en per periode. Zo is er sinds de emancipatie van vrouwen nogal wat gebeurd met vrouwen- en mannenrollen en met betekenissen en connotaties van mannelijk en vrouwelijk. Je zou de keizer en de keizerin kunnen zien als nieuwe archetypes, waar je betekenissen aan geeft, die ijkpunten of richtlijnen vormen bij een streven om verschillende kwaliteiten in jezelf aan bod te laten komen. Een voordeel is dat deze beelden dan minder tijd- en cultuurgebonden zijn. Er valt dan gemakkelijker met elkaar over uit te wisselen, zonder te verzanden in discussies over wat mannelijk en vrouwelijk is.

De Keizerin - De keizerin in ons is de ontvankelijke, voelende en invoelende kwaliteit. Zij neemt waar en luistert naar gevoelens en verlangens. En ze reflecteert daarover en kijkt wat het te betekenen heeft. Zij legt een verbinding tussen het geestelijke, de hoogste ideële waarden en het stoffelijke niveau, door haar zintuiglijke waarnemingen. Zij heeft als geen ander weet van kwetsbaarheden en zielenroerselen. Zij trekt zich regelmatig terug om met zichzelf in het reine te komen. Ze kan goed voelen wat goed voor haar is en wat niet. Het doet goed om in haar nabijheid te verkeren en in de harmonie van haar wezen te delen. Ze heeft het weten en begrijpen van een wijze moeder. Zij koestert anderen in haar hart. Zij is een

¹ Dit is een artikel uit het boek Spirit in mens en organisatie, Gelling Publishing 2009.

warm mens. Wanneer de emotionele diepten van haar onbewuste zich zichtbaar manifesteren, worden ze toegankelijk voor het bewustzijn. Dat geeft een uitstraling van volledigheid en authenticiteit.

Haar wijsheid is eerder een 'zielenwijsheid'. De keizerin staat voor uiterlijke en innerlijke schoonheid, schenkende en ontvangende liefde, creatieve impulsen, zwanger zijn van de overvloed van de innerlijke creatiebron en van diepliggende kwaliteiten en talenten. Ze staat voor haar intuïtie en inspiratie. Misschien ontdekt ze wel de kwaliteiten van een magiër of een sjamaan in zichzelf. De keizerin weet wat overgave is aan het leven omdat zij vertrouwen heeft in het leven en omdat zij zich veilig en gedragen voelt door de aarde. Sterker nog, ze laat zich voeden door de donkerrode energie vanuit de aarde. Die geeft haar stevigheid, kracht en oude wijsheid. Die aarde-energie geeft haar ook innerlijke rust en ruimte voor haar voelende begrip voor mensen en dingen en bovenal voor haar fascinaties, haar verlangens, haar passie en haar missie. Ze oriënteert zich op de toekomst vanuit haar gevoel voor levensbestemming en zingeving. Zij neemt de tijd om de essenties van haar gevoelens en verlangens te leren verwoorden. Eerst hakkend en stotterend, met vallen en opstaan, maar ze neemt haar gevoelens en verlangens steeds serieuzer omdat ze wijsheid bevatten en omdat zij ze wil gaan delen met de keizer zodat die er mee aan de slag kan.

De keizer - De keizer in ons is degene die duidelijke keuzes maakt en daar ook voor gaat staan. Hij heeft de moed om zichzelf te laten zien, om ruimte in te nemen in de wereld en daarbinnen zijn eigen project, datgene wat hij belangrijk vindt, neer te zetten. Hij doet dat met volharding en resultaatgerichtheid. De keizer is meer een uitgaande energie. Hij heeft kracht, scheppende energie en 'wereldwijsheid'. De keizer is een pionier, een ontdekker, een initiator, een leider, een coach, een leraar, later een mentor, sponsor of nestor. Hij heeft dadendrang en avontuurzucht. Hij vindt het inspirerend om iets nieuws te beginnen. Hij heeft autoriteit en vaderschap in zich. Maar hij kent ook een bepaalde deemoed, hij kent zijn grenzen. Hij kan ook begaan zijn met het welzijn van anderen of van de wereld. Hij is bereid zich daarvoor hard te maken. Hij staat ook voor het verzilveren van innerlijke kwaliteiten en talenten in uiterlijke rijkdom en hij wenst dat voor iedereen. De keizer houdt steeds het nodige overzicht en hij blijft zijn visies ontwikkelen door vragen te stellen aan de betrokkenen. Hij kan slimme strategieën bedenken, omdat hij zijn verbeelding alle ruimte geeft. De keizer zorgt allereerst goed voor zichzelf en voor zijn keizerin. In de zin van de eigen levensvoorwaarden, maar ook in de zin van voldoende rust en geduld. Want alleen dan kan hij zijn werk naar behoren doen. De keizer schept de orde en structuur die nodig zijn. Als het nodig is heeft hij ook voldoende oog voor details. Hij zorgt dat hij succes laat ontstaan. En succes is de uitdrukking van de mate waarin zijn persoonlijke missie is verwezenlijkt. Als hij zich in dienst van de vernieuwing en de voortdurende veranderingen stelt is zijn macht weldadig. Het bestaande zeker proberen te stellen geeft echter verharding en verstarring en zijn autoriteit wordt dan autoritair.

4 De Keizer en de Keizerin aan het woord

We kunnen onszelf afvragen hoe het is met zowel de "keizer" als de "keizerin" in onszelf? Welke laten we het meest en welke het minst aan bod komen? Hoeveel mannen en vrouwen zetten de keizer aan het werk, zonder eerst voldoende te hebben geluisterd naar de keizerin, zodat de kans ontstaat dat je gewoon de verkeerde dingen doet en de verkeerde keuzes maakt? Verkeerd is het eigenlijk niet het juiste woord. Soms moeten we door een proces heen gaan, waarbij we doorkrijgen dat andere keuzes ons zelf en onze talenten meer recht zouden hebben gedaan.

Hoeveel mannen en vrouwen blijven steken in de fase van de keizerin en geven uiteindelijk hun echte toegevoegde waarde niet vorm in de wereld? Hoeveel mensen laten de keizer en de keizerin in henzelf adequaat op de juiste momenten toe, aan het woord of aan het werk?

Kunnen we ons een voorstelling maken van wat er gebeurt wanneer deze twee wezens in ons nog meer met elkaar in een win-win-effect gaan samenwerken?

Of je nu een man bent of een vrouw, de volgende vragen willen worden gesteld:

- Hoe ziet jouw keizer en jouw keizerin er eigenlijk uit?
- Hoe is het gesteld met de keizerin en met de keizer in jezelf?
- Mag de keizerin er voldoende zijn? Wanneer wel en wanneer niet?
- Mag de keizer er voldoende zijn? Wanneer wel en wanneer niet?
- Zou je de keizer of juist de keizerin nog meer in jezelf willen toelaten?
- Ben je blij met de keizerin in je? En met de keizer?

- Heb je het gevoel dat je de waardevolle kwaliteiten van de keizer en de keizerin erkent?

Pas wanneer we de keizerin in onszelf voldoende aan het woord hebben gelaten, heeft het zin om de keizer in onszelf aan het werk te zetten. Want dan pas weet de keizer wat hem nu precies echt te doen staat en waar hij voor moet gaan. Er is dus sprake van een duidelijke volgorde. Hij geeft de innerlijke wijsheid van de keizerin vorm in concrete acties, waardoor gestaag verbeteringen worden doorgevoerd in zijn keizerrijk. Metaforisch gezegd is er pas dan een huwelijk mogelijk tussen de keizer en de keizerin in jezelf. Voorop gesteld natuurlijk, dat ze er beide mogen zijn, dat zij zich beiden mogen manifesteren en dat zij met hun kwaliteiten met elkaar mogen samenwerken. Dit zou wel eens meer beschikbare liefde, kracht en wijsheid kunnen opleveren.

Het is de keizer in ons die gestaag zijn curriculum vitae opbouwt door talloze ervaringen op te doen op de arbeidsmarkt. Hij ontdekt wat vitaliteit genereert en wat niet, wat boeiende ervaringen zijn en welke niet, waar hij goed in is en waarin niet, waarmee hij succes heeft en waarmee niet. Soms doet de keizer niet de juiste dingen. Dat is niet erg, een mens moet nu eenmaal door de vervreemding heen om te weten wie hij in elk geval niet is. Maar ondertussen verdient de keizer zijn geld en daarmee bouwt hij een privé-leven op. Er staat misschien niet gelijk kreeft op het menu, maar stilaan is zijn vermogen groeiende.

Het huwelijk tussen de Keizer en de Keizerin - De keizer combineert de zielenwijsheid van de keizerin met zijn eigen wereldwijsheid tot een levenswijsheid. Het is overbodig om te zeggen dat de keizer goed contact houdt met zijn keizerin en dat hij voortdurend van haar leert. En dat hij ook een Minister van Liefde aanstelt die het volk kennis laat maken met de voorwaarden tot en de vormen en geheimen van liefde. En een Minister van Schoonheid natuurlijk, want het fenomeen van de schoonheid had de keizer immers geleerd van de keizerin. Zij begrijpt wat de impact kan zijn van schoonheid en lelijkheid op het geluk en ongeluk en het moreel van mensen.

De keizer laat zijn keizerin nimmer in de steek en hij laat zich voortdurend door haar en haar creatiebron inspireren. Zo kan hij de energie door zijn lichaam voelen stromen, die hem de scheppingskracht, de denkkraft, de kracht van samenwerking en de manifestatiekracht geeft om zijn missie ten uitvoer te brengen. Hij vraagt de keizerin in de praktijk regelmatig om raad. Het komt dan ook goed uit dat het haar behaagt om vaak in zijn nabijheid te zijn.

Omdat hij contact houdt met de gevoelens en verlangens van de keizerin, behoudt hij ook zijn spontaniteit, oprechtheid en voor alles zijn zelfliefde. Zo kan de keizer ook zijn ontroering, verbondenheid en betrokkenheid voelen en tonen, en kan hij zijn plannen vormgeven in afstemming met de omgeving. De keizer heeft zich door de keizerin laten verwarmen, waardoor hij op zijn beurt de warmte weer kan tonen aan zijn volksgenoten. Hij maakt vrienden, maar hij weet ook dat het in zijn positie onvermijdelijk is om vijanden te maken en hij neemt deze verantwoordelijkheid. Autonoom bedrijft de keizer de levenskunst, die hij samen met zijn keizerin voortdurend verder ontwikkelt.

De keizerin was zwanger van haar passie en missie, de keizer is zwanger van de uitvoering ervan. Hij creëert eigenlijk al met zijn intentie wat hij zichzelf en anderen gunt. Mensen voelen dat en nemen dat soms zelfs onbewust van hem over. Daarom is zijn persoonlijke grondhouding ook besmettelijk te noemen.

5 De midlife-fase

Tijdens het opbouwen van zijn curriculum vitae, in zijn twintiger en dertiger jaren, heeft de keizer in ons het regelmatig knap lastig. Je bent ambitieus, hebt goede ideeën over verbetering van processen in je organisatie, maar je wordt nog niet altijd serieus genomen. Intussen ervaar je je werk ook als een vorm van zelfexpressie en zelfontwikkeling en je verantwoordelijkheden blijken gestaag toe te nemen. Soms kies je voor een baan met meer salaris, maar van de weeromstuit voelt de keizerin in je zich verwaarloosd omdat er niet voldoende rekening wordt gehouden met haar gevoelens en verlangens. En op andere momenten steek je je nek uit en loop je het risico niet op prijs gesteld te worden, of blij je juist een ster te zijn in aanpassing, ten koste van je authenticiteit ... ja, en daar is de keizerin al helemaal niet blij mee! Hoe vergroot je als keizer je effectiviteit, terwijl je ook de keizerin in je te vriend wilt houden? Het huwelijk tussen die twee blijkt een uitdaging van jewelste in deze periode.

In de midlife-periode, tussen de 35 en 45 jaar², daagt de menselijke levensloop ons uit tot verdieping. Het is de eerste confrontatie met onze eindigheid, zeggen de Chinezen, omdat we beseffen dat we in de tweede levenshelft zijn aanbeland. Het leven begint anders aan te voelen. We zijn als het ware in diepere gevoelslagen in onszelf gevallen. En die gevoelslagen stellen ons voor nieuwe uitdagingen. Welke, daar hebben we in eerste instantie nog geen beeld van. Hakkelend en stotterend proberen we het een en ander onder woorden te brengen.

We voelen dat het nu tijd is geworden om de zich verwonderende en vragenstellende levensfilosoof in onszelf naar de oppervlakte te brengen, waardoor we stilaan door een nieuwe bril naar het leven kunnen gaan kijken. En het kan tijd worden om onze vriendenkring te gaan herijken. In iedere relatie geldt toch dat er een redelijke balans moet zijn tussen schenken en ontvangen en wat je nu wilt ontvangen en wat je nu wilt schenken, dat zijn zaken die in deze periode behoorlijk beginnen te veranderen.

Het gaat er onder meer om de oude overlevingsstrategieën en andere opgedane innerlijke hindernissen te transformeren. Enerzijds leven we in feite het leven van de fase van 40 tot 80 jaar, maar synchroon herbeleven en verwerken we tegelijkertijd ook de periode van 0 tot 40 jaar. Alles wat om verwerking of herschikking, in balans brengen of herintegratie vraagt in onszelf, daar worden we successievelijk op geattendeerd door onze emoties. Steeds wanneer er emoties omhoog komen die zo sterk zijn dat ze onze aandacht opeisen, kunnen we er van op aan dat er sprake is van onderliggende gevoelens, die vragen om acceptatie, toelating, bestudering en verwerking, waardoor harmonisering mogelijk wordt. Een emotie verwijst dus naar een gevoelslaag waar werk aan de winkel is. Gevoelens zijn als een rustig stromende rivier, terwijl emoties eerder zijn als opspattende fonteinen die meer om aandacht vragen. En regelmatig komen er weer andere emoties omhoog, die lijken op te roepen tot ontdekking en verwerking van onderliggende gevoelens.

***Het keizerspaar in crisis** - Ook een keizerspaar kan in een huwelijks crisis belanden. De innige en liefdevolle samenwerking is niet meer vanzelfsprekend. Er is sleetsheid ontstaan en er blijken vaste gedragspatronen gegroeid, waardoor het sprankelende enthousiasme en het open benieuwd zijn naar elkaar zijn verdwenen. Durft de keizer dit ter sprake te brengen? Dat er sprake is van zwaarte, teleurstelling, traagheid, tegenslag, emoties en gevoelens die nu bepaald niet meewerken om het leven nog een beetje leuk te houden. Wat is er toch in hemelsnaam aan de hand? De keizer en de keizerin kijken elkaar aan en ze voelen allebei: het is nu of nooit. We gaan uit elkaar want het is mooi geweest, of we nemen een nieuwe sprong, terwijl we niet precies van tevoren weten waar we terecht zullen komen. De sprong zal niet gemakkelijk zijn, want de eenzijdigheid van het sprookje moet onder ogen worden gezien. Intussen is het donker geworden in het paleis. De gordijnen blijven een tijdje dicht. De keizer en de keizerin verblijven ieder in hun eigen vertrekken. Het wordt stil. Er zijn schermutselingen aan de grens en het gaat slecht met de aandelenkoersen. De keizer weet het, maar hij heeft nog niet door dat het zinvol kan zijn om alert te zijn op synchroniciteitsverschijnselen³.*

Innerlijke harmonie wordt in deze periode wel het parool bij uitstek, want de opgebouwde disharmonieën tussen voelen en denken, tussen idealen en realiteit, gaan in de midlife-periode steeds meer voelbaar worden. We kunnen er niet meer om heen. De zorgvuldig opgebouwde bril waardoor we naar de wereld hadden leren kijken lijkt uiteen te vallen. Er gebeuren dingen waardoor we ook de schaduwkanten van het leven en de wereld onder ogen moeten zien. Dit is niet makkelijk en de valkuilen van verbittering, ontgoocheling of cynisme lijken groot. Of zoals zo veel gebeurt, dat je je alleen open stelt voor positieve dingen, dat je jezelf probeert te overschreeuwen. De uitdaging is deze schaduwkanten te accepteren anders gezegd, zelfliefde. Eigenlijk is alle menselijke ontwikkeling in de grond een kwestie van toename van zelfliefde. Van hereniging met de jongetjes en meisjes die we ergens langs de kant van de weg hebben laten staan en van een verdieping in contact met onze kwaliteiten, talenten en creatiebron. C.G. Jung noemde dit het proces van individuatie, van herintegratie van de aanvankelijk verdrongen aspecten in onszelf - de schaduwzijde.

² Zie ook *Loopbaanzelfsturing, bezieling en vitaliteit* (Business Contact, 2008, 13^e herziene druk) en *De Schoonheid van Coachen* (Business Contact, 2008).

³ Van synchroniciteit is er sprake bij een betekenisvolle samenloop van omstandigheden. Het boek *Synchroniciteit* van Joseph Jaworski is een goede introductie tot dit thema.

In de diepte ligt het geheim - 'Ze doen hun best niet!' dacht de keizer, 'Het volk is lui. Wat heeft het voor zin dat ik keizer voor hen ben? Ze zoeken het maar uit, allemaal!' En zo liep hij enkele dagen boos en verongelijkt te mokken.

Maar na enkele dagen dacht hij ook: 'Wat heb ik eigenlijk in mijzelf niet onder ogen willen zien?' en half slaapwandeland daalde hij af naar de kelderruimtes van het paleis. In ieder vertrek fladderden er weer andere gedachten door zijn hoofd:

'Was hij arrogant geweest en wilde hij zich niet laten kennen? Wordt hij nog geremd door enige rouw, oud verdriet, schaamte-, schuld- of minderwaardigheidsgevoelens? Of gevoelens van spijt, boosheid of kritiek? Al deze gevoelens kunnen een mens, dus ook een keizer, danig in de weg staan. Overschreeuwde hij zijn angst voor falen of juist voor succes? Hoe perfect moet hij in gedrag en werk van zichzelf wel niet zijn? Kent hij uitstelgedrag of gevoelens van besluiteloosheid, hopeloosheid of machteloosheid? Zijn die gevoelens op werkelijkheid gebaseerd en wat zou hij kunnen doen? Heeft hij zich teveel aangepast aan de verwachtingen van anderen, waardoor hij ontrouw werd aan zijn keizerin? Heeft hij zijn grenzen niet voldoende bewaakt of aangegeven? Voelt de keizer zich een slachtoffer van externe factoren of personen? En hoe zou hij dan weer in zijn autoriteit kunnen komen? Of is hij in de valkuil gestapt om controle te moeten houden over van alles en nog wat dat niet te controleren is?'

Al zwerfend door de paleiskelders schoten deze mogelijkheden de keizer te binnen. Sommige opties leken niet op hem van toepassing, andere des te meer. Hij probeerde de werkelijkheid over zichzelf onder ogen te zien. Gelukkig ziet of hoort niemand hem. En als het dan toch moet, dan maar helemaal en alles tegelijk. En hij liet het toe. Alle mogelijke twijfels over de zinvolheid van zijn leven tot nu toe. Hoe had hij zijn best niet gedaan, maar vanuit wat voor beweegredenen eigenlijk? In ieder geval om voldoende tegenbewijs te krijgen voor zijn twijfels over zichzelf. Maar nog steeds waren zijn twijfels er helaas niet door opgelost. Hij liet nu de twijfels toe, meer dan ooit liet hij ze opkomen en kon hij ze verwelkomen. Hij voelde dat hij ze helemaal moest accepteren en doorvoelen.

De keizer voelde aan zijn lichaam dat hij het nodig had om heel dicht bij de aarde te zijn. Hij stelde zich open voor de wijsheid van zijn lichaam. Hij liet zich vallen, hij rolde over de grond en plotseling voelde hij zich afglijden over harde stenen trap treden naar beneden. Hij voelde niet meer de kracht om zich daartegen te verzetten. Hij besloot alles los te laten en te accepteren hoe de realiteit nu feitelijk was. Een mens kan nooit dieper vallen dan dood. Ook een keizer niet.

We moeten onder ogen zien wat er feitelijk is. We zijn we in onze cultuur niet gewend om met gevoelens om te gaan die ons geluk lijken te verstoren. Het lijkt bijna alsof we met zijn allen verplicht gelukkig moeten zijn. Maar er zijn tijden en culturen geweest, waarin pijn gewoon bij het leven hoorde en een zinvolle plaats kreeg toebedeeld. En het was in de oude culturen ook duidelijk, dat pijn om liefde, mildheid, vergeving en zelfvergeving vraagt. Dat is het ware medicijn.

Een nieuwe dag - De keizer werd wakker van de pijn in zijn hele lichaam en hij begon te huilen, te schokken en tranen stroomden. Waar was hij eigenlijk? Hij had nooit geweten dat er nog een kelder ónder de kelders was. Hij begon in het rond te kijken. Hij zag vooral duisternis, maar toen zijn ogen wat wendden aan het donker, begon hij iets meer te zien. Vaag ontwaarde hij wat muren en bogen en tot zijn schrik zag hij de vage contouren van een zittende menselijke gestalte, gehuld lijkend in een donkere mantel, onder een capuchon.

"Goedemorgen!" sprak de keizer, "met wie heb ik het genoeg?" "Ik ben het!" sprak een zachte vrouwenstem. "Ben jij het, mijn keizerin!", sprak de keizer verwonderd uit. "Ja, schat, je hebt me gevonden!", sprak ze rustig, "Ik miste je, maar ik kon je niet bereiken! Ik wist dat ik op het diepste niveau moest zijn en ik ben op je gaan zitten wachten!"

Er viel een lange stilte. De keizer luisterde naar zijn gevoelens. "Ik voelde me leeg zonder jou. Zinloos en Doelloos. Zonder ziel en zonder richting," sprak de keizer. "Ja, ik weet het," zei de keizerin zacht, "we hebben elkaar nodig, de wijsheid zit in mijn gevoelens en het gaat er nu juist om dat jij de wijsheid uit mijn gevoelens in de wereld zet, zodat onze volksgenoten daar ook profijt van kunnen laten trekken!" De keizer voelde dat ze gelijk had.

Wanneer je weer in contact wilt komen met je bezieling, je vitaliteit, je speelsheid, je verlangens, je spontaniteit, je plezier, dan is het goed om te weten dat die leuke aspecten vaak juist weer terugkomen, wanneer je ook bereid bent de schaduwkanten in jezelf te onderzoeken, onder ogen te zien en te verwerken.

Sterker nog, de bezieling en het plezier komen dan versterkt en verdiept weer terug! Dat is niet gek, want er is dan meer innerlijke harmonie en ruimte ontstaan, waarin de bezieling en het plezier gevierd kunnen worden.

Een nieuwe keizer en keizerin - De keizer, dat spreekt vanzelf, herenigde zich opnieuw met de keizerin. Het is een nieuwe diepere gewaarwording voor haar en voor hem. Het voelt nu heel anders. Oude gevoelens van angst, van 'moeten' en van 'overleven' zijn verdwenen. Er is nu ruimte voor nieuwe gevoelens, nieuwe verlangens, zijn innerlijke rijkdom. En vanuit deze overvloed in zichzelf kan de keizer nu de tweede helft van zijn keizerschap ingaan.

De keizer heeft nieuwe dingen ontdekt over het leven en die wil hij verspreiden. Het is nu zijn nieuwe missie om ook anderen in contact te brengen met hun eigen innerlijke overvloed. Daardoor kon hij zijn verslavingen of dwangmatigheden te boven komen. Hij kon nu aspecten van zichzelf ook met anderen delen. Zijn diepste innerlijk blijft nu niet meer zijn eigen geheim. Hij weet dat de verwerking van de verschillende soorten pijn die hij met zich meedraagt gewoon bij het alledaagse leven behoort. Hij heeft nu doorvoelt dat het er om gaan op de juist momenten helemaal 'ja' dan wel helemaal 'nee' te zeggen. Hij weet inmiddels dat gelijkhebbertij alleen maar ongelukkig maakt. Hij staat nu innerlijk sterk in zijn missie, waardoor hij zich nu niet meer laat leiden door een behoefte aan waardering of begrip van anderen. Hij kan volharden in zijn missie, ook al proberen curieuze desastreuze overtuigingen hem te ontmoedigen. Ja, wat wil je, want de keizer houdt tegenwoordig van zichzelf.

De keizer en de keizerin hebben misschien nog wel een taakverdeling afgesproken met elkaar, maar ze hebben elkaar nu niet meer fundamenteel nodig, omdat ze geïntegreerd zijn. De keizerin weet nu ook hoe de missie concreet in de wereld moet worden gezet. Haar verlangens zijn tegenwoordig vergezeld van strategisch besef. De keizer lukt het steeds meer om ook trouw te blijven aan zijn intuïtie en inspiratie. Hij kan nu ook in het 'hier en nu' leven. Hij heeft contact met zijn creatiebron en heeft nu ook meer gevoel voor processen in mensen.

Ze hoeven elkaar nu niet meer gelukkig te maken. Ze zijn al gelukkig en vieren hun geluk en hun relatie. Ieder voor zich zijn ze completer, waardoor ze meer elkaar echt kunnen zien! Ze vullen elkaar nog regelmatig aan, maar nu niet meer uit noodzaak maar in vrijheid. Er is nu gelijkwaardigheid, waardering en ruimte voor liefde, omdat hun zelfliefde is toegenomen.

Tot slot nog enige reflectievragen:

- Wie is meer in jouw werk-leven vertegenwoordigd? De keizer of de keizerin?
- Wie is meer in jouw privé-leven vertegenwoordigd? De keizer of de keizerin?
- Welke van de twee heeft extra aandacht nodig?
- Om wat voor aandacht gaat het en hoe ga je dat aanpakken?
- Kun je je een voorstelling maken van de effecten van een hechtere samenwerking op privégebied?
- Kun je je een voorstelling maken van de effecten van een hechtere samenwerking op werkgebied?
- Kun je op grond van bovenstaande antwoorden nieuwe ontwikkelverlangens formuleren?

Over Adriaan Hoogendijk

Drs. Adriaan Hoogendijk richtte in 1987 Adviesbureau Hoogendijk op, dat zich bezighoudt met verschillende vormen van coaching en training in het kader van bezieling, vitaliteit, de levensloop en loopbaan. Adviesbureau Hoogendijk houdt zich vooral bezig met het opleiden tot coach door de Beroepsopleiding tot Loopbaanadviseur, de Opleiding tot Executive Coach, de Opleiding tot Stemcoach en de Opleiding tot Relatiecoach. (www.adviesbureauhoogendijk.nl). Hoogendijk schreef enkele jaren columns voor het Financieel Dagblad en de boeken *Loopbaanzelfsturing, bezieling en vitaliteit* en *De Schoonheid van Coachen* (Business Contact, 2000, 2004) en hij ontwierp *het Bezielingspel* (2008).